

Teaching Rhythm & Daf: Masoud Habibi's Style

آموزش
ریتم
داف

شیوه مسعود حبیبی

جلد ۳

برنام آن که همتی نام از او یافت

شیوه مسعود حبیبی

جلد ۳

ریتم = حرکت

Teaching Rhythm & Daf:
Masoud Habibi's Style

Book 3
Rhythm = Movement

سرشناسه	: حبیبی، مسعود، ۱۳۴۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: آموزش ریتم و دف: شیوه مسعود حبیبی = / Teaching Rhythm & Daf: Masoud Habibi's Style
مشخصات نشر	: مسعود حبیبی؛ نت‌نگاری احسان امامی.
مشخصات ظاهری	: تهران: سارگل، ۱۳۹۸ -
شابم	: ج.: مصور، پارتیسیون: ۲۰/۵ × ۲۸/۵ س.م.
	: ج. ۱: ۹۷۹-۰۰-۹۰۱۴۶۴۳-۰-۸
	: ج. ۲: ۹۷۹-۰۹۰-۱۴۶۴۳-۲-۲
	: ج. ۳: ۹۷۹-۰۹۰-۱۴۶۴۳-۳-۹
	: ج. ۴: ۹۷۹-۰۰-۹۰۱۴۶۴۳-۱-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فا پا
یادداشت	: چاپ قبلی: مسعود حبیبی، ۱۳۹۳.
یادداشت	: ج. ۱ (چاپ پنجم (اول ناشر): ۱۳۹۸).
یادداشت	: ج. ۳-۴ (چاپ اول: ۱۳۹۸).
مندرجات	: ج. ۱. ریتم = حرکت
موضوع	: دف -- آموزش
موضوع	: Daph -- Instruction and study
موضوع	: موسیقی برای دف -- پارتیسیون
موضوع	: Daph music -- Scores and parts
رده بندی کنگره	: MTV۲۵
رده بندی دیویی	: ۷۸۹/۶۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۹۳۱۲۷۳

حق هرگونه تکثیر برای ناشر و مؤلف محفوظ است.

Teaching Rhythm & Daf: Masoud Habibi's Style

آموزش ریتم و دف شیوه مسعود حبیبی

Author	: Masoud Habibi	مؤلف	: مسعود حبیبی
Publisher	: Sargol Publications	ناشر	: انتشارات سارگل
Notation	: Ehsan Emami	نت‌نگاری	: احسان امامی
Page Layout	: Sargol (Moharempour)	صفحه‌آرایی	: سارگل (محرّم پور)
Publication Year	: May, 2020 (2nd Ed. by Author, 1st Ed. by Sargol Pub.)	نوبت چاپ	: دوم (چاپ اول ناشر) - بهار ۹۹
Circulation	: 1,000	تیراژ	: ۱,۰۰۰ نسخه
ISMN	: 979-0-9014643-3-9	شابم	: ۹۷۹-۰۰-۹۰۱۴۶۴۳-۳-۹
Price	: 480,000 Rials	قیمت	: ۴۸,۰۰۰ تومان

تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲ ۳۲ ۲۲ ۴۵۳

Table of Contents

Preface (English)	4 مقدمه (انگلیسی)
Preface (Persian)	5 مقدمه (فارسی)
Notes	6 چند نکته
Symbol for 16th Notes (Semiquavers)	6 علامت اختصار دولا چنگها
Symbol for 32nd Notes (Demisemiquavers)	6 علامت اختصار سه لا چنگها
Symbol for Tremolo in 8th Notes and 16th Notes	6 علامت اختصار ریز در چنگ و دولا چنگ
Syncopation	7 سنکپ
Types of Syncopation	7 اقسام سنکپ
The Slashing Palm	10 کف شلاقی
Quarter Note (Crotchet) Triplet	11 تریوله سیاه
8/16 Time Signature	13 میزان ۸/۱۶
9/8 Time Signature	15 میزان ۹/۸
Stroke of Ringlets on the Left and Right Sides of Membrane	18 ضربه حلقهها به پوست در کنارههای راست و چپ
Exercise for Ornamental Touch and Finger 4 of the Left and Right Hand	20 مشق اشاره و انگشت ۴ راست و چپ
Sixteenth Note (Semiquaver) Triplet	21 تریوله دولاچنگ
Tremolo on Membrane	29 اجرای ریز روی پوست
Dotted Sixteenth Note	31 دولاچنگ نقطهدار
Exercise for Various Types of 16th Note (Semiquaver) Sextuplets	39 تمرین انواع سیکستیوله دولاچنگ
Double Dotted 8th Note (Quaver)	43 چنگ با دو نقطه
Exercise for 32nd Note (Demisemiquaver) Rise and Fall	44 تمرین برای خیز و افت سه لا چنگ
Exercise for Improving Solfège Skill	48 تمرین برای بالا بردن مهارت وزن خوانی
Pre-Tremolo (Pish Reez)	51 پیش ریز
War & Peace	56 قطعه چنگ و صلح

فهرست مطالب

Preface

Positive feedback from Iranian and foreign daf learners and masters on the previous three-volume series entitled “The Modern Method of Playing Daf”, gave me the impetus to compile a more comprehensive and up-to-date series in a more systematic approach. In the new version the shortcomings of the previous books are removed, new signs and symbols are introduced for notation, and a variety of exercises are added to enhance learners’ understanding of and mastery over rhythms.

Inspired by “The Seven Cities of Love” of Attar Neishabouri, the great Iranian poet, the new series has been presented in seven volumes as follows:

Books 1 & 2: elementary level,

Books 3 & 4: intermediate level,

Books 5 & 6: advanced level, and

Book 7: excellent level.

The seventh book is just meant to bring the work to an end, but the fact is that both daf playing and rhythm are endless.

I wish with all my heart that compilation of this new series would be an effective step in familiarizing people around the world with this musical instrument and giving them the chance to play it well and enjoy its enchanting tune. To this end, translation of the book into various languages is provided for foreign learners at www.thedaf.com

Finally, I take the opportunity to thank Ms. Minoos Rezaee for her support in arranging exercises, Mr. Parham Saremi for managing compilation of the series, Mr. Ehsan Emami for note writing, Mr. Shahrouz Moharampour for page layout, Mr. Kouros Babae for providing illustrations and the cover design, and my dear friend, Mr. Saeed Alimirzaee, for translating the texts into English and his cooperation in publishing the series.

I hope you will find it useful and enjoy it.

Masoud Habibi

January, 2017

به نام خالق هستی

توجه روزافزون نسبت به دف و هنر دفنوازی در داخل و خارج کشور و استقبال گسترده اساتید و هنرجویان از دوره سه جلدی «شیوه نوین دفنوازی» انگیزه‌ای شد که مجموعه‌ای جدید را با محتوا و چارچوبی تازه و به‌روز تدوین کنم تا مسیری تازه در آموزش و فراگیری هر چه اصولی‌تر و علمی‌تر این هنر، پیش روی هنرآموزان و هنرجویان قرار گیرد. در مجموعه جدید، ضمن رفع نواقص دوره سه جلدی قبلی، در نگارش برخی علائم و نشانه‌ها تجدید نظر شده و تمرینات و مطالب متفاوت و متنوع بیشتری جهت افزایش سطح درک و میزان تسلط هنرجویان بر اجرای ریتم‌ها ارائه گردیده است. علاوه بر این، برای علاقه‌مندان خارج از کشور نیز توضیحات به زبان انگلیسی در کتاب‌ها، و به چند زبان دیگر در سایت www.thedaf.com ارائه شده تا مشکل تفاوت زبانی مانع یادگیری ایشان نشود. مجموعه جدید به نیت «هفت شهر عشق» عطار نیشابوری در هفت مجلد پیش‌بینی گردیده:

گفت ما راهمت وادی در ره است چون گذشتی هفت وادی، در که است
و ایام در جهان زین راه کس نیست از فرسنگ آن آگاه کس

جلدهای اول و دوم به دوره مقدماتی، جلدهای سوم و چهارم به دوره متوسطه، جلدهای پنجم و ششم به دوره پیشرفته، و جلد هفتم به دوره عالی اختصاص دارد. جلد هفتم به گونه‌ای نوشته شده که بتوان بحث را به پایان رساند، و گر نه نوازندگی دف و تنوع ریتم را منتهایی نیست و نوازنده با اتمام کتاب هفتم «شاید» پی به معنای ژرف این بیت از مولانا ببرد که فرمود:

هفت شهر عشق را عطار گشت ماهوز اندر خم یک کوچر ایم

آرزوی قلبی‌ام این است که تلاش‌هایی از این دست بتواند گامی در جهت جهانی‌سازی این ساز باشد تا بشریت از نوای دل‌انگیز آن بهره‌مند گردد.

در پایان بر خود واجب می‌دانم از همه عزیزانی که در جهت آماده‌سازی جلد سوم این مجموعه تلاش نموده‌اند تشکر و قدردانی نمایم، به ویژه از مینو رضایی به خاطر هم‌فکری در ترتیب ارائه تمرینات، پرهام صارمی به خاطر مدیریت آماده‌سازی، احسان امامی به خاطر نت‌نگاری، شهرزاد محرم‌پور به خاطر صفحه‌آرایی، کورش بابایی به خاطر تهیه عکس‌ها و طراحی جلد، و دوست عزیزم جناب آقای سعید علیمیرزایی به خاطر ترجمه متون به زبان انگلیسی و همکاری در انتشار این کتاب. امید که مورد قبول عزیزان قرار گیرد.

مسعود حبیبی

دی ماه ۱۳۹۵

چند نکته:

- کل تمرینات کتاب ۱ و ۲ را می‌توانید برای اشاره راست و چپ استفاده کنید، بدین صورت که به جای «ضربه بک» از اشاره راست و به جای «ضربه چپ» از اشاره چپ استفاده شود.
- همان‌گونه که در کتاب‌های قبل تأکید بر تمرین ریز شده، هنرجویان می‌بایست خود را برای اجرای هرچه سریع‌تر ریز آماده کرده باشند. در این کتاب تمرین‌هایی همراه با ریز آمده است.

Notes:

- You may use the exercises of Books 1 & 2 for practicing ornamental touch with the right and left hand: play ornamental touch with the right hand instead of Bak stroke and ornamental touch with the left hand instead of Left stroke.
- A lot of emphasis was given to tremolo (Reez) in previous books and therefore learners must be ready now to play tremolo as fast as they can. In this book, certain exercises are accompanied by tremolo.

Symbol for 16th Notes (Semiquavers):

علامت اختصار دولا چنگ‌ها:

Symbol for 32nd Notes (Demisemiquavers):

علامت اختصار سه‌لا چنگ‌ها:

در تئوری موسیقی علامت نشان هشت سه‌لا چنگ و نشان شانزده چهارلا چنگ است. در این کتاب به نشانه ریز انتخاب شده و به خاطر این که با علامت اختصار سه‌لا چنگ‌ها اشتباه نشود بدین ترتیب نوشته می‌شود که هرگاه منظور از آن اختصار سه‌لا چنگ‌ها باشد، یک نمونه (یک ضرب) از سه‌لا چنگ‌ها نوشته می‌شود و در ادامه این علامت نشان سه‌لا چنگ خواهد بود؛ در غیر این صورت به معنی ریز است.

برای کسب اطلاعات بیشتر به کتاب آموزش تمبک استاد حسین تهرانی، گفتار دوم مراجعه نمایید.

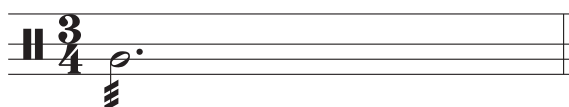
In music theory, is a symbol for eight 32nd notes and is a symbol for sixteen 64th notes. In this book, is used as a symbol for tremolo. In order not to mistake for the abbreviation of 32nd notes, remember that if the symbol is supposed to mean 32nd notes, a sample (one beat) of the 32nd note is written followed by the symbol; otherwise it would be a symbol for tremolo.

For more information refer to "Teaching Tombak" by Master Hossein Tehrani, 2nd Edition.

Symbol for Tremolo in 8th Notes and 16th Notes:

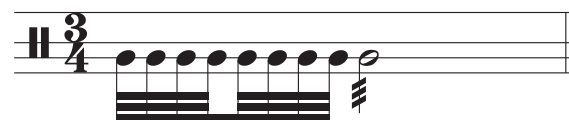

علامت اختصار ریز در چنگ و دولا چنگ:

برای مثال در این صورت ریز اجرا می‌شود.

For example, play tremolo when written like this.

در این صورت سه‌لا چنگ اجرا می‌شود.

Play 32nd notes when written like this.

سنکپ:

- به طور کلی هر وقت توالی اجرای ضربها در میزان به هر دلیلی به هم ریخته شود و قوت و ضعف ضربها جابه‌جا احساس و شنیده شود سنکپ اتفاق می‌افتد.

Syncopation:

- Generally speaking, syncopation occurs whenever succession of beats in a bar is disrupted for any reason and the strong and weak beats are heard and felt displaced.

اقسام سنکپ:

- سنکپ ساده و شکسته: ادامه یافتن صدا از قسمت ضعیف ضرب به ضرب بعدی یا به قسمت قوی ضرب بعد نوعی از سنکپ است که خود به دو دسته ساده و شکسته تقسیم می‌شود: اگر خط اتحاد روی دو نت هم شکل قرار گیرد به آن سنکپ ساده می‌گویند، و اگر خط اتحاد روی دو نت غیر هم شکل قرار گیرد به آن سنکپ شکسته می‌گویند.

Types of Syncopation:

- Simple and Broken Syncopation: Continuation of sound from the weak part of the beat to the next beat or to the strong part of the next beat is a kind of syncopation. This type of syncopation falls into 2 groups:
 - simple syncopation: when a tie is over two notes of the same shape; and
 - broken syncopation: when a tie is over two notes with different shapes.

1

- ضد ضرب: یکی از انواع سنکپ ضد ضرب است.

- Off-Beat: Another type of syncopation is off-beat.

- تغییر شدت و ضعف ضربها به وسیله نشانه‌های تأکیدی مانند آکسان.

- Changes in strength of beats are shown by emphasis marks like **accent**.

- تغییر ناگهانی میزان نما که به آن متریک مدولاسیون گفته می‌شود.

- Sudden change of **time signature** which is called **metric modulation**.

۱- خط اتحاد: خطی است منحنی که بر روی دو یا چند نت هم‌نام و هم‌صدا کشیده می‌شود و ارزش زمانی نت‌های زیر یا روی خط اتحاد با هم جمع شده و یکجا اجرا می‌شود: $\text{♪} = \text{♪}$

1- **Tie**: Tie is a curved line drawn on two or more notes of the same name and pitch. Time values of the notes under the tie are added and the notes are played as a single note: $\text{♪} = \text{♪}$.

Adagio ♩ = 68

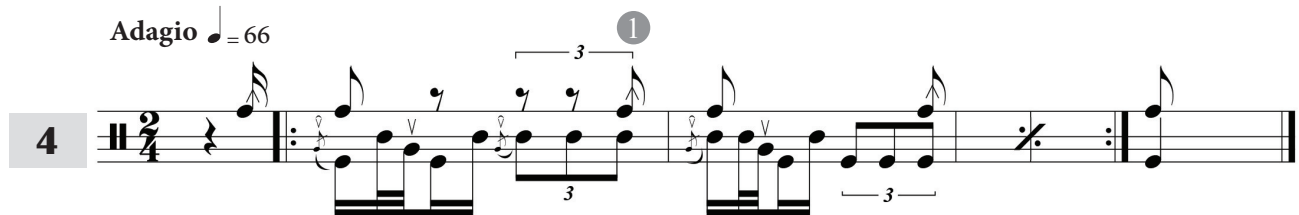
1

2

A Piece / قطعه

3

Adagio ♩ = 66

4

۱- چنگ خیز حلقه‌ها همزمان با ضربه به پوست چنگ یک اجرا می‌شود.

1. The quaver rise of the ringlets is performed simultaneously with the quaver Bak stroke on membrane.

5

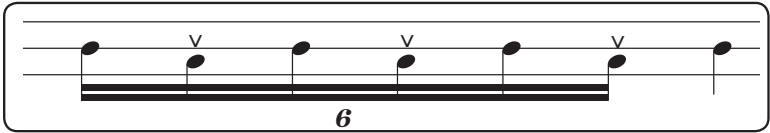
6

7

8

یادآوری برای تمرین ریز
 Reminder: Tremolo Exercise

Moderato ♩ = 100

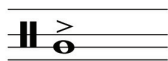
کف شلاقی:

این ضربه با انگشتان ۲، ۳، ۴، و ۵ دست راست در ناحیه مرکزی (تم) اجرا می‌شود.

برای اجرای این ضربه، انگشتان و کف دست راست را کاملاً آزاد و نرم نگه دارید و با شدت بسیار زیاد بر روی پوست در دو منطقه میانه و بم ضربه بزنید. انگشتان نباید خیلی از هم باز یا بسته باشند. صدای حاصله باید خیلی زیر به گوش برسد و به هیچ وجه بم یا باس نباشد. در بسیاری از مواقع می‌توان به جای ضربه بک از کف شلاقی استفاده کرد. کیفیت صدای هر دو ضربه باید «زیر» به گوش برسد؛ با این تفاوت که شدت یا بلندای صدای کف شلاقی بیشتر است.

The Slashing Palm:

The stroke is played in the bass area (Tom) with fingers 2, 3, 4, and 5 of the right hand. Keep the fingers and palm of the right hand completely loose and free and strike them vigorously on the membrane in the middle and bass areas. Do not keep the fingers wide apart or too close together. The sound you hear must be treble (and not bass at all). Most of the time, you can use this stroke instead of Bak stroke. The sound is similar to (yet much louder than) that of the Bak stroke.

Largo ♩ = 46

Adagio ♩ = 60

